

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

JOURNAL OF THE NEAR EAST UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY

Yıl 1, Cilt 1, Sayı 2, Güz 2015

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF THE NEAR EAST UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY
ISSN: 2148-6026.

Yakın Doğu Üniversitesi Adına Sahibi
Owner on Behalf of Near East University
Dr. Suat İrfan GÜNSEL

Onursal Editör | Honorary Editor
Prof. Dr. Ümit HASSAN (Rektör/President)

Editör | **Editor in Chief**
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK
capakibrahim@hotmail.com

Editör Yrd. | **Co-Editor**
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
mehmet_mahfuz@yahoo.com

Yayın Kurulu | **Editorial Board**
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK, Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ,
Prof. Dr. Halil İbrahim BULUT, Prof. Dr. Ümit HASSAN

Danışma Kurulu | **Advisory Board**
Prof. Dr. Mümtaz ALİ (International Islamic University, MALEZYA)
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi, KKTC)
Prof. Dr. Talip ATALAY (K.K.T.C. Din İşleri Başkanı, KKTC)
Prof. Dr. Muhammed BABAAMMİ (Metodoloji Enstitüsü Müdürü, CEZAYİR)
Prof. Dr. İsmail BARDHİ (Dean School of Islamic Theology of Skoplje, ABD)
Prof. Dr. Şenol BEKTAŞ (Yakın Doğu Üniversitesi Rektör Yardımcısı, KKTC)
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı, KKTC)
Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Uluslararası Balkan Üniversitesi Rektörü, MAKEDONYA)
Prof. Dr. Enis HURŞİT, (Refah Üniversitesi Rektörü, PAKİSTAN)
Prof. Dr. Ali KARADAĞI, (Katar Üniversitesi, KATAR)
Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK (Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet Emin ÖZAFŞAR (T.C. Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ömer ÖZSOY (Frankfurt Üniversitesi ALMANYA)
Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ (T.C. Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, TÜRKİYE)
Doç. Dr. Recep DURAN (Yakın Doğu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, KKTC)
Doç. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Doç. Dr. Muhammed REYYAN, (Ürdün Üniversitesi, ÜRDÜN)
Doç. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Yrd. Doç. Dr. Yusuf SUİÇMEZ (Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)

Yönetim Yeri | **Head Office**
Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Email: ilahiyatdergi@neu.edu.tr; mehmetmahfuz@gmail.com

Baskı/Printing: Yakın Doğu Üniversitesi Matbaası/Ocak 2015

Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi yılda iki defa yayın yapan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayınlanan yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayımlanamaz. [The Near East University Journal of the Faculty of Theology is a bi-annual peer reviewed journal. All responsibility originating from articles and other texts published in the journal belongs to the author. It is not permissible to partially or entirely reproduce any text or article published in the journal.]

İÇİNDEKİLER

Takdim	5
Ali Durusoy – Aliye Güler Vâv'ın Hikâyesi	7
Abdullah Karaca Kur'an-ı Kerimde Hz. Meryem'in Hamileliği ve Kendisine Gönderilen Ruh	55
İbrahim Çapak Nefis Kaynaklı Problemlerin Aşılması: İsfahanî Örneği	77
Mehmet Ümit Zeydîyye Mezhebi, İmamet Anlayışı ve Sahâbe Hakkındaki Görüşleri	93
Ali Durusoy – Mehmet Demir Ebü's-Senâ Şemseddin el-İsfahânî'nin Nâziru'l-'Ayn Adlı Mantık Eserininin Takdim ve Tahkiki	119
Emel Yavuzoğlu Ergin Mütevâtir Kıraat Farklıklarına Dayanan Fıkâhî İhtilaflar	147
Mehmet Mahfuz Söylemez Dr. Ferhat Ca'birî ile Tunus İbadîleri Üzerine Söyleşi	163
Mehmet Aydın عبرية تصنيف العلوم وتبويبها من خلال مقدمة كتاب «كشف الظنون» لحاجي خليفة Keşfu'z-Zünûn Adlı Eserin Mukaddimesinde Hacı Halife'nin İlimleri Gruplara ve Sınıflara Ayırmasındaki Üstün Dehası	173
Adem Yerinde نسخة المؤلف وأقدم نسخ لتفسير أبي السعود إرشاد العقل السليم إلى مزايا الكتاب الكريم Ebussuûd Efendi'nin İrşâdü'l-akli's-selim ilâ mezâyâ'l-Kitâbi'l-Kerim Adlı Tefsirinin Müellif Nüshası ve En Eski Yazmaları	189

TAKDİM

Değerli okurlar Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin ikinci sayısı ile karşınızdayız. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde İlahiyat sahasında bilimsel bilgi üreten iki dergiden biri olan YDÜİLAF'ın bu sayısında ikisi Arapça olmak üzere sekiz makale ve bir de söyleşi yer almaktadır. Derginin ilk makalesi "Vav'ın Hikayesi" başlığını taşımakta olup Ali DURUSOY ile Aliye GÜLER'e aittir. Dilbilimcilerle mantıkçılar arasındaki tartışmaların her iki alana da yansımalarını inceleyen bu makalenin ekinde ise Ebû Said es-Sirafi ile Meta b. Yunus el-Kunâî arasında geçen tartışmaları esas alan risalenin çevirisi yer almaktadır. Bu ve benzeri klasik metinlerin gerek orijinal haliyle gerekse tercümesinin neşrine ayrı bir önem verdiğimiz ifade etmeliyim. Zira bunlar bir ilim dalının kurucu metinleri olduğu için bunları takiple de bahis mevzuu ilim dallarının sergüzeştini anlamak mümkün olmaktadır. Derimizin ikinci makalesi ise Abdullah KARACA'ya ait olup "Kur'an'ı Kerim'de Hz. Meryem'in Hamileliği ve Kendisine Gönderilen Ruh" başlığını taşımaktadır. Bir sonraki makale ise İbrahim ÇAPAK'a ait olup "Nefis Kaynaklı Problemlerin Aşılması: İsfahani Örneği" başlığı taşımaktadır. ÇAPAK bu makalesinde İsfahani'den hareketle irade sahibi insanın iyi ve kötüyü seçebileceğini, ancak asıl iyiye yönelmesi olduğunu vurgulamaktadır. Bir sonraki makale ise Mehmet ÜMİT'e ait olup "Zeydiyye Mezhebi'nin İmamet Anlayışı ve Sahabe Hakkındaki Görüşleri" başlığını taşımaktadır. Zeydilikle ilgili yaptığı çalışmalarla dikkat çeken Mehmet ÜMİT, bu makalesinde temel Zeydi kaynaklarını tarayarak, İslam mezhepleri arasında tartışma konusu olan bir mevzuda yani sahabe konusunda, yaşayan mezheplerden biri olan Zeydilerin bakışını irdelemektedir. Ali DURUSOY ve Mehmet DEMİR'in ortak makalesi olan "Ebu Sena Şemsettin el-İsfahani'nin *Nazirul Ayn* Adlı Mantık Eserinin Takdim ve Tenkidi" başlıklı çalışma, Türk okuyucusu tarafından çok bilinmeyen Ebu Sena ve onun mantık kitabına yoğunlaşmıştır.

Kıraat farklılıklarının doğurduğu fikhî sorunlar konusu öteden beri çokça tartışılmıştır. Emel Yavuzoğlu ERGİN, bu konuyu sadece mütevatir kıraatlar üzerinde ele almakta ve bize doyurucu örneklerle, "Mütevatir Kıraat Farklılıklarına Dayanan Fikhî İhtilaflar" başlıklı makalesinde takdim etmektedir.

Arapça makalelere gelince bu makalelerden ilki Osmanlının yetiştirdiği mütebahhir âlimlerden Hacı Halife (Katip Çelebi)'nin bibliyografya sahasında yazılan en önemli çalışmalardan biri olarak kabul edilen *Keşfu'zunûn*'un özellikle ilimler tasnifi konusuna yoğunlaşmıştır. Katar Üniversitesi Şeria Fakültesi öğretim üyelerinden Muhammed AYDIN'a ait olan bu makale Hacı Halife'yi tanımamıza katkı sağlamaktadır. Bir sonraki makale ise İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinden Adem YERİNDE'ye ait olup yine bir başka Osmanlı mütebahhiri, ünlü müfessir Ebu Suud Efendi'nin tefsirinin yazmalarını incelemektedir. Makalenin ekinde ise bu eserin değişik yazmalarından örnekler yer almaktadır.

Dergimizin son yazısı ise bir söyleşidir. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ'e ait olan bu söyleşi Tunus İbadilerinin önemli şahsiyetlerinden biri olan Ferhat Ca'birî ile yapılmıştır. Bu söyleşi İbadilerin kendilerini nasıl tanıttıkları görmemiz açısından önemli bilgiler içermektedir.

İsam.org.tr tarafından taranmaya başlanan YÜDİLAF'ın bir sonraki sayısında görüşmek üzere...

Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ